«استشعار» به معنای طلب شعور و درک

استشعار چیست؟ مرحوم مجلسی می‌فرمایند:

«والاستشعار : لبس الشعار والثوب الذي يلي الجسد كناية عن ملازمة الوصف ، و يحتمل أن يكون المراد به هنا طلب العلم والشعور»[1].

«**و الاستشعار : لبس الشعار**»؛ شعار آن پیراهنی است که مباشرتا به موی بدن چسبیده است. «دثار» لباسی است که رو است. استشعار چیست؟؛ ببینید لباسی که رو است را آدم راحت‌تر در می‌آورد. ولی شعار چسبیده به بدن است و از آن جدا نمی‌شود. لازم معنای شعار که لباس زیرین است، چیزی است که از آن جدا نمی‌شود. «استشعره»؛ یعنی این لباس را شعار خودش قرارداد؛ یعنی ملازم خودش کرد. هر کجا برود با او هست. لخت که نمی‌تواند، برود. «استشعره» یعنی کاری با لباس کرد که همیشه همراه او است. پس «استشعار» یعنی طلب ملازمه کردن. اول این را فرمودند.

«**والثوب الذي يلي الجسد كناية عن ملازمة الوصف**»؛ از او نمی‌خواهد جدا شود. «و يحتمل أن يكون المراد به هنا طلب العلم و الشعور»؛ ایشان به‌عنوان احتمال فرموده‌اند ولی وقتی نگاه می‌کنیم، می‌بینیم این از قبلی بالاتر است و اظهر همین است. «استشعار» به‌معنای طلب الشعور است. چرا؟؛ ایشان می‌گویند یعنی ملازمت. امام علیه‌السلام در اینجا کاری با ملازمت ندارند. «**حصرت الافهام**»؛ افهام واماندە می‌شود و کلال پیدا می‌کند، خسته می‌شود. خب از چه؟؛ از ملازمت وصف قدرت؟! در اینجا که با ملازمت کاری نداریم. اینجا مناسب درک است. لذا در جلد دیگری فرموده‌اند:

«والاستشعار هذا لعله بمعنى طلب الشعور والعلم، ويقال استشعر فلان خوفا أضمره، واستشعر لبس الشعار وهو الثوب الملاصق للشعر»[2].

در ابتدای کلام اصل معنا را «طلب الشعور و العلم» گرفته‌اند. برعکس جلد چهارم عمل کرده‌اند. «**ويقال استشعر فلان خوفا أضمره**»؛ یعنی به ذهن می‌آید. بعد هم معنایی که اول گفته بودند را می‌آورند. «**و استشعر لبس الشعار وهو الثوب الملاصق للشعر**». این هم جمله سوم. جمله چهارم ماند. کلمه «ملکوت»؛ «افلاک» و «لجج» را تأمل کنید. حضرت علیه السلام، این سه کلمه را به کار برده‌اند؛ هم از حیث لغوی و هم از زیبایی‌ای که از حیث تناسب حکم و موضوع در جمله دارد.

و الحمدللّه رب العالمین و صلّی اللّه علی محمد و آله الطیبین الطاهرین.

---

[1]. همان.

[2]. علامه مجلسی، بحار الأنوار (بر اساس چاپ دار احیاء التراث)، ج ۸۷، ص ۲۲۷.

بازبینی #1
ایجاد شده 25 ژانویه 2025 16:21:31 توسط ... .
به روزرسانی شده 25 ژانویه 2025 16:26:59 توسط ... .